

Előfizetési árak
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre 10 frt. — kr.
 Félévre 5 „ — „
 Negyedévre 2 „ 50 „
 Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Alap szellemi részét illető minden közö-
 meny a szerkesztőségbe (Nagy-uj-utca
 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tessedli K. Lajos könyvkereskedésben,
 és a kárhoztatásban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:
 Négy hasábolé petit sorozatú kr. Nagyobb
 terjedelmű és többszori hirdetések alk-
 szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-
 díj minden kiold beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy roszatát magában foglaló
 újdonság ára 50 kr.

Nyitlteri közlemények minden petit sorozat
 50 krajczár.

Hirdetéseket főtvetetnek a szerkesztőség-
 ben és kárhoztatásban. (Nagy-uj-utca
 1702. sz. a.)

Köziratok nem adatkak vissza.

Fölvívás!

Fölkérjük Debreczen szab. kir. város hazafias polgárait, hogy ma, szerdán este 8 órakor, **Kossuth Lajos nevéstéjének megünneplése végett**, a Margit-fürdő vendéglőjében minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek.

Debreczen, 1892. aug. hó 24.

Az intéző bizottság.

Védbástya.

Vilmos német császár arról nevezetes, hogy szeret minduntalan beszélni és igen természetesen fontos kijelentéseket tenni.

Am, ha egy császár mond valamit, az már magában véve bármint jelentéktelen is legyen — bizonyos fontossággal bír, mert a császári szónak sulya van még Németországban is, a hol különben közönséges elmélet szerint az államfő nem politizál.

Vilmos császár azonban, — bár ott is felelős kormány vezet az államgépzetet — rendszerint maga ad irányt, különösen a külpolitikának.

Nyilatkozatait gyorsan repitlik világgá a szelek és a politikusok ma már csak annyit mondanak: a császár ismét beszélt.

Legutóbb a mi királyunk születésnapja adott alkalmat arra, hogy ismét általános figyelmet keltő nyilatkozatot tegyen.

Az ez alkalomból adott diszebédén felköszöntőt mondott a magyar királyra és egy ünnepelte koronás kollégáját, mint birodalmának legbübb szövetségét és azt tette hozzá, hogy e szövetség az európai béke legbiztosabb védbástyája.

Hát Európa legújabbkori története

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.



Fel Muzsa, fel, a szép emlékezet
 Fogjon lantod búbjával kezét
 És úgy pengesd az édes hurokat,
 A melyek hangja csábos, elragad!
 Fel Muzsa fel, — a mely elaltatott,
 Feledd el azt a kínos bánatot!
 Ne jusson most eszedbe a jelen,
 Keresd a dicső multakat velem!

Ébredjétek ti alvó érzetek,
 Mig e koszorúhoz rózsát szedek,
 S mig e koszorút, fonva ékesen,
 Egy nagy magyar fejére felteszem!
 Pezdüljön a vér, égjen a kebel,
 Ha van még benne, a mi felemel
 S ha rajta tűz, igazi hæv terem,
 Magasra csapjon a láng lelkelem!

Száll, messze száll most minden képzetem,
 Tul hóvirágos órájás bérczeken,
 Hol egy ósz férfi sirja szelinel,
 Távol honától száműzötten él.
 Arczán már olyan mélyek a redők!
 Megásták rég azokat az idők.
 Szeme még csillog, az még nem sötét!
 S beszél a multak történetét.

Óh nagy napok, midőn a gondolat
 Szabaddá lett s a bus rabláncz alatt
 Már többé nem nyögött! Nagy emberek,
 A kik a »semmitől« termettetek
 És a jövőhöz eszmét adtatok:
 Egy árva nemzet csüggött rajtatok
 S mindent kivittetek ti lelkesen,
 Úgy, ahogy meg a föld egy népe sem!

kétségkívül a mellett bizonyít, hogy a már régóta meg nem zavart békét a közep-európai államok szövetsége tartotta fenn.

E szövetség úgy látszik oly módon van megköve, hogy azt megbontani maguk a szövetséges felek nem akarják, azt veszélyeztetni pedig a szövetségen kívül álló hatalmak nem is kísérik meg.

Ugyan az orosz külpolitika vezetői részéről történt elég kísérlet a szövetség megerősítésére, de mert sikerrel nem járt, nagyobb akcióz és téren nem fejtették ki és nincs is kilátás reá, hogy egyhamar épen e szövetség megbontásából az európai béke egyensulya megzavartassék.

Vilmos császár legutóbbi nyilatkozatai bizonyos alkalmasságú jelleggel bírnak, a mennyiben Stambulov bolgár miniszterelnök konstantinápolyi utja ismét élénkebb mozgásba hozta az orosz külügyi hivatalt, a melynek sehogy sincs inyére az, hogy Bulgáriában rendezett viszonyok keletkezzenek, a mi egyértelmű volna az orosz politika kudarczavál.

Kétségtelen, hogy az orosz kormány minden lehető elkövet annak megakadályozására, hogy a török szultán Ferdinánd bolgár fejedelmet ilyennek elismerje s ezzel az orosz befolyás megtörsésére törekedhessék.

Hogy Vilmos császár olyan erőteljesen hangsúlyozta az osztrák-magyar monarchia és Németország közt fennálló szövetséget — az annak jelölül tekintethető, hogy ha be is következék a bolgár fejedelem elismertetése s ez az orosz kormányt erősebb ellenakcióz kifejtésére bírná — az európai béke egyensulya nem fog megzavartatni, mert a közep-európai államok szövetsége elég erős arra, hogy a béke megbontására irányuló kísérleteket ártalmatlannakká tegye.

Mint hogy pedig a népeknek békére van szükségük, ennyiben bizonyos megnyugvással vehelünk hirt Vilmos német

császár legújabb politikai nyilatkozatairól, mint a melyek alkalmasak arra, hogy a béke barátai a béke állandóságába vett hitükben megerősödjének.

Am, hogy a békét állandóan fenyegető ugynevezett keleti kérdés megszűnjék a békét fenyegető rém lenni — a szövetséges hatalmaknak első sorban arra kell törekedniök, hogy Bulgáriában rendezett állapotok keletkezzenek, mert éppen ebben volna az a másik védbástya, a mely mögött a béke istennője nyugodtan álmodozhatnék.

A csehek a magyar list ellen.
 A Bécsben megjelenő »Neues Wiener Tagblatt« egy budapesti levelet közöl, mely a cseheknek a magyar list ellen megindított újabb mozgalomra irányítja az illetékes körök figyelmét. A cseh sajtó, mely magyarellenes politikáját még közgazdasági dolgokban is kimutatja, nagyhangú cikkekben üdvözli a prágai molnárokat, a kik a pékszövetséget felszólították arra, hogy magyar listet egyáltalán ne használgassanak, hogy Prágában csak cseh listből és buzából előállított termékek legyenek kaphatók. A level megemlíti, hogy mérvadó budapesti körökben élénken tárgyalják ez ügyet. Sajnos, hogy a nemzeti gyűlölködés mar annyira fajult, hogy kereskedelmi és vámszerződésünk megszegésére akarja bírni a csehek. A level szerint azon gondolkoznak az érdekeltek magyar ipari és kereskedelmi körök, hogy a kormányt felszólítsák, járjon közbe az osztrák kormánytól a magyar list, valamint hazánk minden kivihető terménye érdekében. Ha pedig ez sikerre nem vezetne, ellenmozgalmat akarnak megindítani a cseh ipar-cikkek hazánkba való behozatalának megakadályozására. A ki a magyar viszonyokat ismeri — írja a level — az tudja, hogy mi az, ha például az országiszerte hazalás által terjesztett cseh üvegáruk egyáltalán által kizsoritattának az országból. A cseh porcellán, vagy éppen a sör és még számtalan cseh termék elleni akcióz mely hatást idézne elő Prágában. A »N. W. T.« szerint a magyar sajtó ily dolgokban nagy sikereket képes elérni, a kereskedelmi és iparkamarák is könnyen megtalálják utjukat a magyar országgyűléshez, mire aztán a kormányt kénytelen volna ez ügygel komolyan foglalkozni. E pillanatban Magyarországon csak bizalmas körökben hozták ez ügyet szőnyegre, de előrelátható, hogy ha a

cseh fondorkodások listünk ellen folytatódna, a magyarok is kilépnek a porondra. Nevezett lap tehát melegen ajánlja a csehek figyelmébe, hogy gondolják meg, mily hatással lehet iparuk és kereskedelmükre egy fölünk eredő ellenáramlat, a mely, ha Magyarországon a közvéleményt a további gyűlölködésekkel izgatják, hova-hamarabb magától is megindul és akkor ugyan mindket fel kereskedelme megérezné, de hogy ki vesztené többet, azt nem nehéz kiszámítani.

BELFÖLD.

A Kossuth-templom felavatása.

Az országos közadakozásból restaurált állvány evang. templomot, melyben egykor Kossuth Lajos megkeresztelték, Kossuth 90-ik születése napján fogják felavatni s ekkor a templom falában díszes márvány emléktáblát helyeznek el. Az ünnep rendezésének élén Bernáth Béla ügyvéd, a mádi kerület képviselője áll; alelnökök Kéler Imre, az ev. egyház gondnoka és Hezser Emil, az ottani ev. lelkész. Az ünnepen atya képviselőletem Kossuth Ferencz fog megjelenni. A bizottság meghívja a minisztereket és allamtitkárokat is. — A felavatási ünnep után bankett és hangverseny lesz, melyen a sáros-pataki főiskola ének- és zenekara, több fővárosi író és művész vesznek részt.

Politikai párbaj. Ugron Gábor a dorozsmai szabadelvű párt jegyzőkönyvét, melyben a párt hajlandónak nyilatkozik a Győry Elek föléltetésébe beleegyezni, »undorral viszszaütasította.« A határozatot hozó gyűlés vezetője, Kelemen Béla főszerkesztő — mint a P. H.-nak sürgönyözti — most Ugront provokálta és szedeg segédeivel el is utazott Ugron után.

Oláh fészkelődés. Lippán a román tanítók gyűlést tartván, az odaérkezett Rottariu Pál temesvári ügyvédet, a »Luminatoriu« ismert ultra-román szerkesztőjét, tarack-lövészekkel és nagy pompával fogadták. A lip-paiak ezt tüntetésnek tekintik a magyarság ellen és ellentüntetésre készülnek. A bukaresti egyetem ifjusága a töröz-szent-mártoni töl gyűlésre követező sürgönyt küldte: »A román egyetemi ifjuság üdvözli gyűlekezetüket és teljes sikert kíván nekik. — Együtt, erőlyes tevékenység diadalra juttatja igaz ügyüket.«

A pénzügyminiszter pénze. Wekerle pénzügyminiszter tekintetbe véve, hogy augusztus és szeptember hónapokban a piacdon nagyobb a pénzsükséglet, nagyobb összegeket bocsát a budapesti pénztézetek rendelkezésére. Az intézetek már benyújtották ajánlatai-

Még a házi tolvaj ellen is inkább védekezéshsz, mintha magad vagy idődnék, jó hírnevednek, vagyonodnak és becsületednek kegyetlen megrablója.

Jellemünk a barátság melegágyában fejlődik és az ellenség tüzes kohójában acélosodik. — Mig t. i. a barát jó tulajdonainkat méltatja, addig ellenségeink kifürkészve folytatkozasainkat, arra mutatnak, hogy mit kellene nem tennünk és mit kellene el nem mulasztanunk.

A tisztelet tapasztalat felépült szerelem nagyobb tartósságra számíthat a jötmem, lat-tam, győztem-fele hirtelen fellobbanó szalma-tűzénél.

Midőn egy ballépés a becsületől rögtön megfoszt, a melyebb gyökeret vert szerelem még tovább tart, de eltorzítva és tartalom nélkül, mint a megszenesedett fa a tűzvész után.

A mi szépen csengő magyar nyelvünk eredeti őseréjét, legtisztábban tapasztalhatni a köznépnél, mely azt sem latin, sem német, sem más idegen szavakkal nem ekletenitette. A civilizatio a magyar nyelv mellett különösen a német nyelvet is honosítja gyakorlati szempontból.

De ha azt hallom, hogy az apróság németül kezd gagyogni, még mielőtt magyarul tudna, mindig azt a benyomást teszi rám, mintha valaki felötené kabátját vagy sapkáját a beléssel kifelé fordítva.

A bolond uralkodása a derék ember veszte.

Csak türelem! Ő sem kerüli ki sorsát. De a sors magára hagyatva, nagyon lassan érleli gyümölcseit. Es addig hány jóra való ember vérzik el a balga uralkodó sújtó pallosa alatt!

Mint szikla zugó tengerár között,
 Midőn az ég fellege öltözött,
 A vad viharral, a mely ott repül,
 Farkasszemét néz rendületlenül:
 Ugy nezett Ő a villamok fele,
 Keblét kitarva, — a mig meglelé
 A felhőből előtörő napot,
 Hol a kiküzdött győzelem lakott.

De hajh! az a fény elfogyott hamar
 És nem sokaig örült a magyar;
 Hiába volt mind, a mit adozánk,
 Siralomhazza lön szégyen hazánk,
 Bitóra vittek büszke foglyokat,
 Ástak jel nélkül nemi sírokat,
 És ezzel minden csillagunk letűnt,
 Csak Ő, egyedül Ő maradt nekünk!

S ha lelke majd a mennybe visszazáll,
 Ha elragadja fölünk a halál,
 Még sem hal meg a drága remete,
 Megsem hal meg, bár muljék élete;
 S nem lesz tiszteltebb, áldottabb tetem,
 Mint az Övé, mert mig e nemzetem
 Az ezme ször világot szerzetészt:
 Megfogják emlegetni szent nevét!

Róvi Nándor.

Gondolatok.

Ira: Zalai Márk.

Mig a bölcsék magas eszméit az okosak méltányolják, a lelkesek terjesztik, az erélyesek felkarolják és az élmesek czelszerűen felhasználják, addig a kétkelkedők és csökkönyösök még saját ép érzékeiknek sem hisznek, az irigyek és roszakarók pedig kovacsolják a kákát és rajta a — esomót.

Minden embernek akad irigye, még a koldusnak is. Mindenkinek van ellensége, még a legbékészeretőbbnek is.

De veszedelmesebb és adazabb ellenséged nem lehet, mint saját magad, ha a rosz szokások és szenvedélyek rabja vagy.

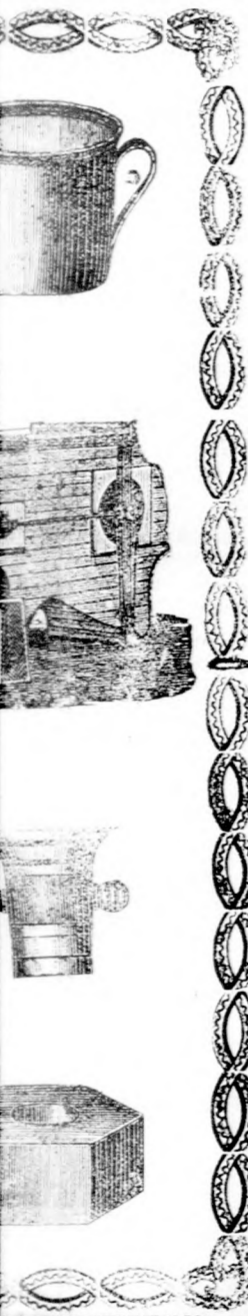
Midőn a sikra szállt az óriás
 És lön szörnű, véres viaskodás,
 Nagy volt a vész, vajudott a világ
 S a szabadság, e hervadó virág
 Sápadt szirmával új életre jött
 S ti érte a vad fergeteg előtt
 Hareztoltok: a többi nemzetek
 Megállottak bámulni titeket.

S ott küzdött Ő, a szerető atya,
 Ajkán a szent igazság szózata,
 Kezében a jogoknak fegyvere,
 Hogy nemzetének szolgáljon vele;
 S minthogy nem tetszett már a régi rend,
 Elvégezte magában, hogy: teremt;
 És ezzel minden csillagunk letűnt,
 E szó viszhangzott völgyön és hegyen.

És lett . . . és újra villogott a kard,
 Ismét magyarnak látták a magyart,
 Az oroszlán kitorle ketreczét,
 Vesztett honát keresve szerzetészt;
 Hadak nyomában új meg új hadak
 Rohantak, mint a hegyről a patak,
 Osztván az ellenségek a halált,
 Ledöntve mindent, mi utban állt.

Ott volt Ő is . . . a legnagyobb veszélyt
 Elhárította, hogyha csak beszélt.
 Vigan vegyült a hadsorok közé,
 A szivek mély sebet bekötözé
 S mindent adott, mivel csak lelke birt:
 Vigasztalást, sok jó tanácsot, irt,
 Gyógyított úgy, a hogy még senki más,
 Mint egy igaz, valódi Messiás!

Midőn száját szólásra felnyitá,
 A »gyöngye« nép gyönyörrel hallgatá
 S munkás karjában érzett oly erőt,
 A milyet még sohasem azelőtt!
 Midőn szaván a könny a szembe gyúlt,
 Arcz elborult, majd újra felderült,
 Égett a szív, megrendült a velő,
 Azt mondták, hogy nem ember, isten Ő!



kat a pénzügyminiszterhez és a rendelkezésre álló állami pénzek valószínű, már a hét folyamán az általános forgalomnak lesznek javára.

KÜLFÖLD.

A leleplezett Oroszország. Szombulov hír szerint több okmányt mutatott a szultánnak, melyekből kiderül, hogy Oroszország vakmerő és körmönfont intrikákat szőtt Törökország biztonsa s a szultán tekintélye ellen. A muszka bizottságok nemcsak Drinapoly városában s a hasonló nevű kerületben, hanem Konstantinápolyban is fegyvereket osztottak ki elvtársai közt. Az örményországi parasztlázadásokat szintén az oroszok szították.

Az orosz nagybirtokok pusztulása. Pétervári hivatalos összeállítás szerint, az orosz nemesi agrár-banknál 2741 nagy birtok van eladásra bejelentve; a tulai, vilnai és moszkvai tartományi bankoknál pedig 1967 birtok vár eladásra és nem kevesebb birtok vár eladásra a többi tartományi banknál, úgy, hogy az ez idő szerint Oroszországban elzalogított és ezen a révén elvesztett birtokok száma hétézerre tehető. Ha e birtokoknak csak 4-5 százalékat el fogják árverezni, ez még mindig elég szomorú gazdasági viszonyoknak a tanúsága.

A magyar nemzeti zászló Marienbadban. A király születés napját Marienbad is nagy fényvel ünnepelte meg. A paloták dusan fel voltak lobogóva a császári haz, a bajor királyi ház és a cseh nemzeti színekkel. A kronprinz Rudolfs-Stiftung szép palotáján a koszoruba font magyar nemzeti cimzer mellett ott díszlett két kisebb, a baloldali sarokkerületen pedig egy hatalmas nagy magyar nemzeti zászló, a mit jól esett látni a Marienbadban nagy számmal tartózkodó magyaroknak.

Válság Szerbiában. Belgrad, aug. 23. A Pasic-kormány utolsó kormány-ténye az volt, hogy Gyorgyevics igazságügyminisztert kinevezte párisi követté. Az új miniszterek tegnap letették az esküt. Az új kormány programja sokfelől tetszéssel találkozott. — Mig a radikális kormány bukásának következményei különböző körökben aggodalmakat keltenek, azalatt a szabadelvű párt óvcaziókat készül rendezni Risztics regens és az új kabinet mellett, többek közt faklyásmenettel és disztrakomát fognak tartani. A belgrádi városi prefektushoz hasonlóan a vidéki prefektusok nagy részét is elmozdították állásukból, — az utóbbiakat táviratilag.

Mit akarnak az oláhok?

A közelebbi forrongási események után sokszor felmerül ez a kérdés, de két célt kivéve, egy harmadik — számbavehető — és illetékesen tárgyalható esetre reá jönni, avagy arra biztosan következtetni, nem bírok sehogy sem.

És mi lenne azon két cél, a mi sejtethető, talán világos is, és a tapasztalatok után ítélve bizonyos is?

Először is, rabolni, gyujtogatni, öldökölni a magyar elemet!

Nem hiába küldi az orvos más légkörbe betegeit. — A légváltás már maga is gyógyulás. — Hát ha meg a levegő minősége is el van találva, melyet a beteg phisikuma megkíván.

A nyelv meg a vallás szintén átgyurja az emberek gondolkozásmódját, értelmét és érzelmét.

Azért bir nagy fontossággal minden nemzetnél a vallás és nyelvi kérdés.

Csak a nagy elzárkózottság és elszigeteltség teremté a nyelvkülönbséget és az anyanyelviek közt a tájzolásokat keletkezését. A távolság és a közlekedési akadályok megszűnése folytán oly egységes nyelv keletkezése, mely tekintélyénél és közkedveltségénél fogva a többi nemzeteket meghódítja, nem tartozik a lehetetlenségek közé. Ugyanaz áll a vallásra nézve is, ha a műveltség az elfogultatlanságot teremt. De ez csak a szeretet vallása lehet. A zsarnokoskodó türelmetlenség teremthet martirokat; de az önkéntes hódoltság csak a szeretet eredménye lehet.

Inkább él vissza az ügyefogyott a maga gyengeségével, mint az erőteljes a maga erejével.

A hol az erő, ott a nagylelkűség is. — Nagyobb erőre mutat a türes, szenvedés és lemondás, mint a nyers erő kitörése zsarnok akaratának keresztülhajtására.

A valódi emberbarát nem tesz különbséget ember és ember közt.

Neki a nyomorult, a vad, a bukott, meg a gonosztevő szintén emberszámba megy. — Ezeknek is voltak ártatlan, boldog gyermekei. Anyjuk talán ép úgy szerette és dédelgette őket, mint minket. — Elfajulásuk a kedvezőtlen viszonyok, a rossz példa, a nyomor, vagy a velük született hajlam eredménye.

Mily magasztos, nemes és emberhez méltó feladat e szerencsétleneket az emberiségnek lehetőleg visszahódítani.

Másodszor pedig alkotni oláh uralmat, mondjuk nagy Oláhország! akár Daco-Romániának!

Es semmivel sem árulják el világosabban, az uralomra célzó törekvéseket, bármennyire is kívánják ezt tagadni — mint Erdély uniójának felvetett sérelmével.

De mind ettől oly távol tarják magukat, hogy a politikában szereplő népeknek unicumát kezelik.

Es miért? mert a már elemi iskolaikban szított gyűlöletet a magyar faj és magyar-állam ellen, mely egyenlő polgári jogokat adott — szabadföld és magyar birtokkal ajándékozta meg! szabad egyházi és társadalmi művelődést biztosított.

A közelebbi hivatalos állásaihoz egyáltalában minden arra képesített — mondhatni elsőbbséggel alkalmazott — nincs és nem lehet más a műveltséget ösmerő nép e világban — mely azt mégis ennyire vinné és táplálna jöltevői ellen, — daczára annak, hogy a magyar nem gyűlöli — nem gyűlöli az oláhok. Lehetnek fajuknak sok gyengeségei, talán hibái is! — de a gyűlöletet öröklött, avagy egyszerűen fajai szempontokból soha sem gyakorolta.

Gyűlölködéseiknek — mondjuk ki nyíltan — politikai oka: hogy Erdélyben — a másfél ezer évvel ezelőtt Dáciában (hol jelenlegi számarányuk nagyobb a magyarénál) nem gyakorolhatnak souverain jogokat és nem alkothatnak oláh államot. De hát azon népek, mely sehol a Világ történelmében felmutatni nem tudja, — hogy ezen országot valaha mint nemzet birta — vagy hogy annak csak törzslakója is lett volna — lehet-e természet-szerű joga vagy csak legesekélyebb igénye is — a magyar és székely nemzet honfoglalása és állam alkotásaival szerzett jogokkal szemben?

Hiszen nem a magyar, nem a német, hanem a görög történetészek írták meg, hogy Flaccus római vezér által, a rómaiaknak alávett coloniák egyikéből „Blacus” név alatt földmívelési czelökből szállították Dáciába őket — és a rómaiaknak 274-ben kiköltözésével, a többi hasonlóan betelepített indigena népekkel visszamaradtak!

Tehát az idegen római hatalomnak voltak hűbéresei és még nem is fegyver-társai. A historia még csak annyi jogszerzést sem említ fel sehol részükre, hogy az ellen talán védekeztek volna, hogy a magyarok ezt a hazát — a Blachos — Walochos, Flachos, nevezetű népektől, még kevésbé pedig a rómaiaktól avagy románoktól szerették volna meg — egyetlen historikus sem.

Minő öröklött alapon álmódozhatnak te-

Ha valaki kövel hajgál, miután kenyérral halmazd el, ne kinald őt meg kalácscsal, borral vagy pecsenyével. Ily hálatlannak ostor, vagy zubbony kell.

Méregnek csak méreg az ellenszere!

Tévesztett élet.

— Finn novella. —

Irla: **Pietari Päivarüti**

Ford: **Kiss Pál**

(Folytatás.)

De hol találjunk itt jobbat? kérdém csodálkozva.

Mondtam, a mit mondtam, hogy ilyen félreeső helyre nem fogok elzárkózni.

Eltűnk azután csendesen, szegényesen. A község köves pusztaságon terült el, kevés földje volt, az is terméketlen. — Ezenkívül a fagy gyakran nagy pusztításokat vitt véghez. A pap és családja volt egyedül ur a községben; más hivatalnok nem szeretett itt megtelepedni, mert ennél zsirosabb helyet kereshetett. A pap élete javát itt töltötte el, mert szíve nem tudta volna elviselni, — hogy ott hagyja azokat, a kikkel oly sokat szenvedett. Gyakran felkereste kunyhóikban, batorított, vigasztalta őket. Szerették is nagyon.

Az életmód is itt természetesen egyszerű s mértékletes volt. A pap asztalára se jött más étel, mint a mit a major vagy a mezei gazdaság nyújtott.

Ilyen volt a környezet is, a melybe most jutottunk. Semmi kereskedés, semmi táncz, semmi zene, semmi bőség. Szegénység s egyszerűség ruházatban ép úgy, mint az életmódban, ételben egy mint italban.

Sok idő telt bele, míg nóm ez új viszonyokat megszokhatta. Alig voltunk otthon egy hétig s már így szólott hozzám:

— Nem lakhatom én ebben a »vadon-

ban! —

— Hát hova akarsz menni lakni?

— Megyek haza!

Hisz otthon vagy most, — batorodám ellentmondani.

hát ez oláhok Erdélyben a magyarok feletti fensőségről, mikor a keletről nyugatra törő és vándorló népek korszakából sem képesek, mint nemzet, avagy csak mint konsolidált népcsoport is kimutatni az árja népek soraibani szereplésüket, még kevésbé pedig Erdély egykori birtoklásának történelmi címét.

Mert az, hogy állítólag benn lettek volna a honfoglaláskor, a történelem szerint épen csak annyit jelent, mint egy uradalom tulajdonosának változásával, a megmaradt korábbi cselekedés helyzete, a miből soha tulajdoni jogot formálni még senki sem merészkedett.

A gyűlölködésnek társadalmi oka: az oláhoknak azon ferde követeléseikben rejlik, hogy mert többségben is vannak — de mert birtok területeik is az országban talán meghaladnák a magyar birtok terjedelmét, tehát ezért is követelhetik Erdélyt tulajdonuknak.

Egy rossz hizsemű publicistai és statisztikai ráfogás ez, mert igaz, hogy számarányuk nagyobb Erdélyben, de a magyar állam nem zárkózik el mindannyinak, a hány csak arra képesítve van, megélhetési módot nyújtani épen úgy, mint más nemzetiségűnek.

De másfelől maga a netaláni többlet az ország területének, sem jogosíthatja fel őket dakoromán ábrándokra, mert 1848-ban ennek nagy részét ajándékban kapta a jobbság, kiknek számaránya teszi ki a többséget, ez is hasonlóan még czimül sem szolgálhat arra, hogy az ország területének oláh birodalom jellegét kölesőhözön.

Mindezeknek tudatában, és mindezen logikai képtelenségek miatt tehát mi lehet egyéb ezélya a jelenlegi fészkelődésnek, mint az mit József császár korában és utóbb 1848-ban is elpróbtáltak. Csakhogy akkor más széljárás volt: és ha nem is illően, de mindenesetre mind a két alkalommal büntetésük és a magyarság elégtétele nem maradt el.

Most is a háttérben lenni képzelnék valami hatalmat, — mely valósitani fogná a maiakat, esetleg a préda és öldöklés kilátásai, minek következményeiről azonban még csak nem is gondolkozhatnak.

Ha tudnának egy kissé komolyan megfontolt diplomatiát csinálni, avagy esélyvel szemben számot vetni: adhatnék nekik egy problémát megfejtés végett:

1890. okt. havában Bécsben, a keleti kérdés és a politikai bonyodalmakban kellő tájékozottsággal bíró közösűges tekintélyes egyén, azt mondta egy ösmerős erdélyi férfiúnak (ki a fiát az egyetemre vitte volt Bécsbe), hogy az erdélyi magyar fiatal-ágnak oláhuil kellene tanulni, mert nem telik belé 2 év és hivatásszerűleg hasznát vennék a fészkelő Oláhország-

— Ez nem az én szamoram s általában nem-művelt ember számára való otthon, — mondá

— Mily botoran s meg gondolatlanul beszélsz! Hát mit tehetünk róla, ha a gondviselés egyszer ilyet adott.

— Rossz gondviselés! — morogta s többet nem szólott.

Szerettem ifju szép feleségemet, a fiatal férj egész forró szerelmével. Mindent megtettem érte, a mi jót e földön csak tenni lehetett. De most nem adhattam jobbat semmit s látnom hallgatnom kellett, hogy nincs megelégedve. Fájdalom vett rajtam erőt. Igyekeztem vigasztalni mindenképen, olvastam előtte s kértem, hogy olvasson ő is. — De hiába volt minden, — a dolog maradt változatlanul.

A pappal egy háztartást tovább nem vihetünk, mert nóm előtt szokatlan volt, hogy az étel-rendet kiméjje. Ez természetesen költséges lett, mert nóm, a ki csak a jölethez, de a munkához nem volt hozzá szokva, semmit sem csinált maga. A legcékélyebb dolgot is idegennek kellett végeztenni, a mi jelentéketlen kápláni fizetésemet nagyon is igénybe vett, annyira, hogy nemsokára, mindennapos vendégek voltak nálunk a szükség s a nélkülözés.

Egy év leforgása után nóm folytonos panaszkodásai miatt kénytelen voltam a főkapitánhoz benyújtani egy folyamodást, hogy helyezzen más helyre. Ez meg is történt. — Könnyes szemmel váltam el az öreg tiszteletreméltó paptól s mentünk tovább. De bár a lakhelyet s a lakást változtattuk, életünk maradt a régi.

Miután egy évet töltöttünk új otthonunkban, egy kedves kis fúrge fiacskánk született. Teljes szivemből örültem családunk növekedésének s feleségem is örülni látszott. De ha az anyai szeretet egy pillanatra elragadta is lényét, ismét visszatérték a fényes élet családott várakozásai fölötti gondok s követelték jogukat. Most a kicsikével új gondok s új nyomorúságok költöztek közibünk.

Egy napon így szólott hozzám Vendla:

ban!!! — Tovább nem irom — de az erdélyi oláhok jól megfontolhatnak, mert nem volt mese, és ugylátszik, hogy közeledik a valóság! — Csakhogy valószínűleg a szemüveg, melyen át néznének a jövőbe, megfordítva van az orrukra téve.

Betegh Ferencz.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Második nap. —

Debreczen, aug. 24.

A tegnapi közgyűlés jegyzőkönyveinek felolvasása és hitelesítése után olvastatik a közalapi segélykérvényekre az esperesi kar javaslata. Segélyt kér 116 egyház 55,192 frtot, 92 lelkész 18,700 frtot, — 208 folyamodó tehát 73,962 frtot. Az egyházmegegyk segélyezésre ajánlanak 203 folyamodót 42,400 frtra. Az esperesi kar által segélyezésre ajánltnak 85 egyház 8215 frtra, 90 lelkész 2070 frtra, — összesen 175 folyamodó 10,285 frtra. Az esperesi kar kiosztási javaslata elfogadtatik s fölkértek az esperesi kar, hogy 13 egyházra nézve még a jelen közgyűlés folyama alatt konkrét javaslatot tegyen.

Egy segédlelkész, ki a lelkész-képességi vizsgán elégtelen osztályzatot kapott s e miatt egy évre visszavetettet, kégyelmi kérvényt intézett az egyházkerülethez az iránt, hogy a jövítö vizsgálatot szeptember havában letehesse. A közgyűlés az engedélyt megadja.

A rendkívüli államegyélt folyamodó egyházak és belhivatalnokok kérvényeire hozott javaslata az esperesi karnak — szintén elfogadtatott.

Több miniszteri rendelet (például Palesztina földrajzának ajánlása, a zónaidó behozatala stb.) általános érdeklődés mellett tudomásul vétettek.

A hatodik egyházkerületre vonatkozólag, melyet a f. szabolcsi és máramaros-ugocsi egyházmegegyk elfogadtak, már a mult közgyűlésre beérkezett három egyházmegegy véleménye, melyek a hatodik egyházkerület felállításának eszméjét elvetik. A mostani közgyűlésre beérkezett a bihari, békésbányai, nagy-szalontai, nagykarolyi és alsó-szabolcs-hajdu-vidéki egyházmegegy véleménye. Mind az öt egyházmegegy a hatodik egyházkerület felállítását ellen nyilatkozott; még nem nyilatkoztak a beregi, ermelléki és szatmári egyházmegegyk Annak daczára, hogy az egyházmegegy abszolút többsége a hatodik egyházkerület felállítását ellen nyilatkozott: a közgyűlés, mielőtt véglegesen határozná ezen ügyben, bevárandonak tartja a még hátralevő három egyházmegegy nyilatkozatát.

Néhai Révész Bálint püspök arcképeinek lefestése iránt az előkség intézkedett. — Jövähagyó tudomásul vétetik.

Ezután az iskolai ügyek vétettek tárgyalás alá. (A nyomasztó hőség miatt, mely a szónoklasi kedvet meglankasztotta, elég gyorsan ment a tárgyalás.) — A debreczeni főiskolában Bosznai István rajztanár a megbízást elfogadta, Nagy Gyula pedig helyettes tanárul alkalmaztatott a gymnáziumban. Tudomásul vétetik.

— Te engem ilyen állapotban el nem tarthatasz!

Bár ez a váratlan megjegyzés egészen meglepett, megtartottam nyugalmamat s vigasztalni kezdtem, hogy hiszen minden jóva fog változni.

— Soha itt e földön! felelt keserűen s egy néhány nap mulva ismét felkiáltott: »Óh, hogy ezt is meg kellett érnem!

Hangja, a melylyel ezt mondta s szavai, mint késődfések hatottak szivembe. Teljesen megtörték. Egész testemben reszkettem, a világ elkezdett velem forogni. Semmit sem feleltem rá; semmit sem mondhattam. Most kezdtem mindent látni tisztán s az én szivemben is megcsendült: »Óh, hogy ezt is meg kellett érnem.«

Feleségem nem magamért szeretett, hanem állasomért, a melyet — a mint hitte — neki szerezni fogok. Bőségben, jölelésben elkényeztetésben gyönyörben s teljes munkatlanságban felnövekedve, ugyanazokat várta a házasságtól, a jövötől is. A szép mulató kastély falai közül hirtelen elvezette, meg kellett ismerkednie az élet szenvedéseivel s nélkülözésével; de ő nem tudta túrni a megaláztatást, a melyet a várt magasztalás helyett kapott, mert türelmet s engedelmisséget soha nem tanult. Ez igen jó ok volt a velem s az életem való elégedetlenségére. Szeretett volna talán, ha gazdag lettem volna, vagy ha tüstént fényes állásra tehettem volna szert. De nem ez lett volna az igazi szerelem.

Senki sem érthette a mély bánatot s levertséget, a mely most meglepett. El ment a kedvem az evéstől, ivástól; nem volt kedvem tanulni s még gondolkodni sem, csak jönnem, mentem, tépelődtem s mindig csak ez visszhangzott előttem: »Óh, hogy ezt is meg kellett érnem!« Ezek a szavak, a melyeket nóm magáról mondott, súlyosan nehezdedtek szivemre s azt egészen összelörték.

Néhány nap mulva minden erőmet összeszedtem s megpróbáltam, hogy beszedek feleségemmel arról, hogy mi nyomja az én szivemet. — Kértem, hogy találja bele magát türellemmel s nyugodtan a viszonyokba, a melyek-

A béke náziomot al ezen ajánlat alig maradt nomia alap

A h- ügyelői áll dalmazással házmegegy Kiss Albe egyházra uja szükség, me összesenek K ö n y v e s lelkési állas azt fejtegeti lyen, hol so nyai népiske van. Elek koznak a F Tóth Kálm mondatik az felügyelő egy lene kifogás sárhilyen e szükség van lességévé le lye a nép cura pastor lene. Balo mány, hogy irányban ke Szathná kíván: legy hitsorosok egyuttal a Janos elist h.-m.-vásár latkozik gr. Boldizsár hogy a nép belső iskola belső lelkés pedig legy v a c s Fer a hold-mez sen kiföjt, nyugodjék tezkedésbe a kétféle fel mecsere ut h. m.-vásár

A köv tisztének m remley Sám A főis natusok fe nem látja tehát a reál felállítatni Kovács ügyész, a z elhunyan, tetik. Kis helyének b főügyész töltéssek D e g e n f megettése nak Dr. T

ben most k jövöben. Nyug se komoly, semmi rem elhallgattan ros lanya, Bár e a mit feles egész valój lo gondolat ram többé az előbbi kaptam, ar melyekben töfem a re hogy valah szen ezek rémitöleg hogy nóm feküdt sziv eteterómet

Most tel. Most el a legna láttam csak s a buja é elvakította velében me Most. tértem az utáni vágy ez volt éle Nem met kieng mit sem t jel; testem nek érezt Igy e lstenben p nem volt ból tetten ténelmet, rek vétke nem talál

rom — de az erd-
hatnak, mert nem volt
gy közeledik a valóság!
eg a szemüveg, melyen
megfordítva van az or-

Betegh Ferencz.

eti közgyűlés.

Debreczen, aug. 24.

...jegyzőkönyveinek
...után olvastatik a köz-
...az esperesi kar javas-
...55,192 forint, 92
...208 folyamodó tehát
...közgyűlési segélyezésre
...42,400 frtra. Az esze-
...segélyezésre ajánlatnak 85
...10,285 forint. Az esze-
...el fogadtatik s föl-
...13 egyháza
...közgyűlési folyama alatt
...
...ki a lelkes-képességi
...zatot kapott s e miatt
...kegyelmi kérvényt in-
...hez az iránt, hogy a ja-
...havában lehessen.
...t megadja.
...segélyért folyamodó
...kérve nyújtottak
...kernek kérésére
...szintén

...rendelet (például Palesz-
...asa, a zónaidő behoza-
...leklődés mellett tudomá-
...gyrázkerületre
...szabolcsi és mára-
...megyék elfogadtak, már
...kerkezett három egyház-
...gyek a hatodik egyház-
...számját elvetik. A mos-
...bezett a bihari, békés-
...nagykirályi és alsó-sza-
...házmegyék véleménye.
...ve a hatodik egyházke-
...latkozott; még nem nyi-
...léki és szatmári egyház-
...hogy az egyházmegyék
...dik egyházkerület felállí-
...közgyűlés, mielőtt végle-
...ügyben, bevárandonak
...három egyházmegye

...Balint püspök arczképé-
...előlétség intézkedett. —
...vételük.

...há ügyek vétettek tárgya-
...bőség miatt, mely a szó-
...ankasztotta, elég gyorsan
...A debreczeni főiskolában
...há a megbízást elfogadta,
...helyettes tanárul alkalmaz-
...n. Tudomásul vétetik.

...ilyen állapotban el nem
...tallan megjegyzés egészen
...tallan nyugalmamat s vi-
...gogy hiszen minden jóvá

...földön! felelte keserűen s
...va ismét felkiáltott: »Óh,
...ett érem!
...nyel ezt mondta s sza-
...hatottak szívembe. Tel-
...sz testemben reszkettem,
...nem forogni. Semmit sem
...sem mondhattam. Most
...támi tisztán s az én szí-
...dült: »Óh, hogy ezt is

...magamért szeretett, ha-
...helyet — a mint hitte —
...Bőségben, jólésben el-
...nyörben s teljes munkát-
...ve, ugyanazokat várta a
...l is. A szép mulató kas-
...den élvezetve, meg kellett
...szenvédeéseivel s nélkülö-
...tudta túrni a megalázta-
...magasztalás helyett ka-
...s engedelmeséget soh'se
...k volt a velem s az élet-
...re. Szeret't volna ta-
...nem volna, vagy ha tüstént
...nem volna szert. De nem
...zi szerelem.

...ette a mély bánatot s le-
...ost meglepett. El ment a
...vástól; nem volt kedvem
...kódni sem, csak jöttem,
...s mindig csak ez vissz-
...Oh, hogy ezt is meg kel-
...a szavak, a melyeket nóm
...lyosan nehezdedtek szívem-
...szertörték.

...mulva minden erőmet ösz-
...róbáltam, hogy beszélék fe-
...gy mi nyomja az én szí-
...hogy találja bele magát
...tan a viszonyokba, a melyek-

A békés-bánati egyházmegye a békési gym-
náziumot államsegélyre ajánlja s a közgyűlés
ezen ajánlatot pártolólag terjeszti fel. (Maholnap
alig marad gymnáziumunk, mely a teljes auto-
nomia alapján állana.)

A h.-m.-vásárhelyi egyház népiskolai fel-
ügyelői állást szervezett, mely 1000 frt java-
dalommal van egybekötve. A h.-bánati egy-
házmegye ezen állást megerősíteni javasolja.
Kiss Albert kifogásolja ezen állásra nincs is
szükség, mert a népiskolai felügyelő teendői
összeesnek az iskolaszéki elnök teendőivel. —
Könyves Tóth Kálmán ezen állást burkolt
lelkész állás létesítésének tartja. Futó Mihály
azt fejtegeti, hogy ezen állásra H.-M.-Vásárhe-
lyen, hol sok népiskola van s különösen a ta-
nyai népiskolák nagy száma miatt, szükség
van. Elek Lajos s Dr. Tisza István csatlakoznak
a Futó Mihály nézetéhez. Könyves Tóth Kálmán
megjegyzi, hogy ha nyíltan ki-
mondatik az, hogy a h.-m.-vásárhelyi népiskolai
felügyelő egyuttal lelkész is: akkor nincs el-
lene kifogása. Kiss Albert szerint H.-M.-Vásár-
helyen egy 5-ik lelkész állomásra nagy
szükség van. Az 5-ik lelkésznek aztán köte-
lességévé lehetne tenni azon teendőket, melyek
a népiskolai felügyelőre várnak. Ez a cura
pastoralis igényeinek is jobban megfele-
lene. Balogh Ambrus örömmel veszi tudomá-
sult, hogy a h.-m.-vásárhelyi egyház helyes
irányban kezdi meg tanúgyeinek rendezését. —
Szathmáry Sándor csak névváltoztatást
kér: legyen a népiskolai felügyelő a tanjai
hítsorsosok gondozására hivatott lelkész, ki
egyuttal az iskolákat is gondozza. Szabó
János elismeréssel kéri tudomásul venni a
h.-m.-vásárhelyi egyház intézkedését. Így nyil-
latkozik gr. Degenfeld József is. Szarka
Boldizsár nézete szerint az a legelső kérdés,
hogy a népiskolai felügyelő hol lakik? — A
belső iskolák felügyelése legyen ez után is a
belső lelkészek gondja, a népiskolai felügyelő
pedig legyen a tanyákon — körülkészkőv
a c s Ferencz hosszabb beszédben, melyben
a hold-mező-vásárhelyi viszonyokat részletesen
kifejti, kéri a közgyűlést, hogy nyugodjék
bele a h.-m.-vásárhelyi egyház intézke-
désébe. Szóke János nem lett ellentétet
a kétféle felszólalások között s e hosszas esz-
mezsere után szótöbbséggel megerősítették a
h.-m.-vásárhelyi népiskolai felügyelői állás.

A közgyűlési felügyelő tanács elnöki
tisztének még egy ideig való megtartására Szere-
mely Samuél fölkeretik.

A főiskolában a theologiai és jogi deka-
nátusok felállítását a tanügyi bizottság még
nem látja eléggé előkészítettnek. A dekanátus
tehát a reánk jövő iskolai évben meg nem fog
felállítani.

Kovács Sándor Debreczen városi t. fő-
ügyész, a gazdasági tanács egyik érdemes tagja
elhunyan, emléke jegyzőkönyvileg megörökít-
tetik. Kiss Albert azt indítványozza, hogy
helyének betöltése halasztassék el az új városi
főügyész megválasztásáig, hogy esetleg azzal
töltesse be a Kovács Sándor helye. Gróf
Degenfeld József a választás mostani
megejtése mellett szól, hasonló nevetben van-
nak Dr. Tisza István és Soltesz László

ben most kénytelenek vagyunk élni; bízzék a
jövőben.

Nyugodtan ült és hallgatott. De kinéze-
se komoly, sötét volt s nem szállt bele épen
semmi remény. »Fabián, monda végre, a mint
elhallgattam, jobb lett volna hozzád egy ipa-
ros lánya, mint én!»

Bár ez a nyilatkozat a legkeserűbb volt,
a mit feleségemtől hallottam és bár szívének
egész valója feltárlt most előttem s felőle való
gondolataimnak igazat adott, mégsem volt
rám többé oly megemmisítő hatással, mint az
az előbbi; mert az a csapás, a melyet akkor
kaptam, annyira megtört, hogy lehetetlen volt
melyebben megsemmisíteni. Elrabolták azok
tőlem a reménynek legkisebb szikráját is, —
hogy valaha még jobb idő jöhessen rám, his-
zen ezek a szavak mindenkor újesztőleg s
rémitőleg jelentek meg előttem. — A tudat,
hogy nóm soh'se szeretett, súlyos teherként
feküdt szívemen s azzal fenyegetett, hogy egész
életéromet felémeszt.

Most már mindent tudtam, mindent érez-
tem. Most tudtam meg, hogy mikor követtem
el a legnagyobb botlást életemben. — Most
láttam csak tisztán, — hogy a nagyravágyás
s a buja élet után való vágyakozás mennyire
elvakította lelkemet, a mint Agneta utolsó le-
velében megírta volt.

Most láttam csak be, hogy mennyire le-
tértem az igaz szerelem útjáról, hogy a fény
utáni vágy mennyire behálózta szívemet. Igen,
ez volt életemben a legnagyobb botlás.

Nem tettem többé próbát, hogy felesége-
met kienegesztelem; beláttam, hogy már sem-
mit sem tehetek. Szívemből sirtam egész éj-
jel; testemet s lelkemet tehetetlennek, megtört-
ként éreztem.

Igy éltük egy ideig ezt a siralmas életet.
Istenben próbáltam vigaszt keresni, de hiába;
nem volt meg többé a helyes érzélem, önzés-
ből tettem mindent. Tanulmányoztam a tör-
ténémet, de mindenki lapjáról csak az embe-
rek vétkeit s gonoszságait olvashattam le s
nem találhattam semmi vigaszt.

(Folyt. köv.)

is, míg Balogh Ferencz az elhalasztás mel-
lett érvel.

A közgyűlés többsége az azonnali választás
mellett dönt s gr. Degenfeld József ajánla-
tára Nagyerencez választatik be a gazdasági
tanácsba, a Kovács Sándor helyére.

A közgyűlést holnap reggel folytatják s
valószínűleg be is végzik.

Ma d. u. 4 órákor az egyházkerületi bi-
rósg tart ülést, mely többek közt itélni fog a
barándi lelkész-választási ügyben is.

Ujdonságok.

* Kossuth Lajos Tivadar mint
feltaláló. Köztudomásu, hogy Kossuth Lajos
Tivadar — a nagy száműzött fia — Olaszor-
szágban egy nagy vasuti vállalatnak az igaz-
gatója s mint ilyen, kizárólag a szakmájával
foglalkozik. Kossuth fia nemrég vasuti kocsi-
melegítésére meglepően czélszerű hengermelegítő
készüléket talált fel, melyet első sorban a
magyar kir. államvasutaknak ajánlott fel. Mint
a »M. H.« értesül, a m. á. v. igazgatósága a
beküldött leírásból is igen czélszerűnek találja
az új találmányt s egy mérnököt küldött ki
Kossuth Lajos Tivadarhoz, hogy az a találmány
átengedése ügyében lépjen érintkezésbe Kossuth
fiával. Meggyőződő, hogy a találmányt Olasz-
országban már kipróbálták s teljesen czélsze-
rűnek találták.

* Sulyos testi sértésből eredő em-
berölés s sulyos testi sértés miatt — mint lapunk
mult heti pénteki számában említettük, — a
debreczeni kir. törvényszék előtt vádlottként
állottak Hock József és Szabó László h.-nauási
lakos pásztorok. Vádoltak egymás ellen vállot-
tak, de miután kiderült Szabó László bűnös
sége tanuk által is igazolható, Hock Józsefet
felmentették, Szabó Lászlót pedig a kir. curia
előbbeni indokaira támaszkodva, annak ítélete
szerint 4 évi fegyháza ítélték.

* Egy Kohnnal kevesebb. Kohn
Ármin debreczeni illetőségű budapesti lakos ve-
zetésként belügyminiszteri engedéllyel »Ke-
mény«-re változtatna.

* Lopás. — Takács János Riesz Lipót
czukrasz hetese azzal a panaszszal járult a
II. ker. rendőrkapitánysághoz, hogy ládájából
egy 33 frt. 37 kr. értékű takarékpénztári köny-
veskékjélt kilopták s gyauja egy ugyanott kö-
17 é. szobalány és ennek három szeretője kö-
zül a legkedvesebb ellen fordult. A szobalány
s ennek egyik szeretője vagy udvarlója — ne-
vezünk úgy, ahogy jobban esik — felkivittak,
de mindketten tagadták a dolgot. Majd Kade-
rász polgári biztos vezetése alatt a panaszos
és a két panaszolt felmentek a debreczeni
első takarékpénztárhoz és itt kijelentették, —
hogy a pénz felvételét, de a hivatalnokok
egyike sem ismerte fel panaszoltakban a pénz
felvevőjét. Mint mondják ez egy alacsony, bar-
na, kis fekete szakállu ember volt, lehet, hogy
a szobalánynak valamelyik másik szeretője. A
vizsgálatot Erdélyi rendőrfogalmazó érvele-
sen folytatja, pedig ez nehéz dolog, mert a
lányunk még két szeretőjéről van tudomás,
a kik valóban léteznek ily minőségben: de ki
tudja, hogy még hány szeretője van, akikről a
világ nem tud?

* Megrögzött csavargónő. A ki
az akasztófára született, az ott fog veszni. Ku-
tyából nem lesz szalonna. És így czitalhatnánk
még egy csomó közmondást népünk példabe-
szédeinek gazdag tárházából, melyek minde-
nye ráillik Biró Klára csavargónő beces és
közgyeemben részesülő egységségére. Neve-
zettet ugyanis csak a mult héten toncolozta
el szemlének rendőrségünk illetőségi helyére,
mely büszke lehet ezen büszkeségére — csak
tegnap érkezett vissza hatóságától a bizonyítvány,
hogy ökelme friss egészségben hazérkezett és
át is vétetett; de épen a hatósági bizonyítvány
átvétele idejében mondhatjuk: pillanatában ki
más állott a kapitányság előtt itt helyben
lopás miatt beadvólva, mint Biró Klára?
Egyik laptársunk már a mult alkalommal meg-
jegyezte, hogy midőn hazatoloncolásra ítélték,
még a helyét is leseperték, hogy emléke se
maradjon s ime! most ő maga visszajött fel-
nyújtani s az örökkévalóságnak biztosítani azt.
No majd a sötét börtönbe, tartózkodása leg-
gyakoribb helyén, ahová most ujra levándorolt
a nap melege ellen enyhülést keresni, fognak
neki emléksobrot állítani. Az a rendőr, kinek
legtöbbször volt hozzá szerencséje, fog a le-
leplezés ünnepéjére alkalmi költeményt írni.

* Ménselajtezés. Az állami méntele-
pen tegnap ment végbe a ménselajtezés a minisz-
teri kiküldött jelenlétében. Kiselejtezték 5 mén-
lovat, melyeket aztán nyomban el is adtak ke-
reskedőknek. A vizsgálat után Fadlallah órnagy
ebédre hívta magához a miniszteri biztost és
az összes jelenlevő urakat.

* Helyreigazítás. A »Debreczen« 163.
számában »Tisztújítás« czim alatt egy ujdonság
jelent meg, a ref. tanítótestület közgyűléséről,
melynek egy pontját helyre kell igazítanunk
téves volta miatt. Ugyanis ott az mondatik,
hogy Dávid Mihály kártársunk nem fogadta
el a pénztárnoksgát. Tagadhatatlan, hogy ki dij
nélkül szolgálja híven egy testület érdekét mint D.
M. tanító ur a ref. testületét, egy nyilatko-
zhatik a priori, hogy nem fogadom el, nyilatko-
zott is így D. M. ur, azonban engedve kártar-
sai óhajának, a pénztárnoki állást, melyre meg
lett választva: igen is elfogadta. (Beküldett.)

* Photoplasticum van kiállítva a
»Bika« kistermében. Ez érdekes gépezet igaz-
án méltó a megtekintésre. Olyan forgó instru-
mentum-félepanoráma ez, mely tündéri világítás
mellett a legszebb tájképeket mutatja oly élet-
híven, hogy a néző, midőn elhagyja a termet,
s kilep a piac-utczára, a gyönyörű svájci
tájképek megsemmelése után mintha csak egy
kellemes utazásból tért volna vissza. De azért
nem mondhatjuk, hogy a mellbetegyek a
Schvájczba való tényleges utazás helyett oda
mehetnek — üdülni. A képek körben forog-
nak s igen tiszta nagyító üvegen át szemlél-
hetők. — Három kép-csoport van s az egyik
csoport körülforgatása után egy másik követ-
kezik, midőn is az előbbi a gép segélyével le-
süllyeszteszik. A kiállítás megtekintését mind-
azoknak, a kik a valóban szépet kedvelik,
melegen ajánljuk.

* Sintérek lakomája. Ott álltak va-
lamennyien a mező-rendőrkapitányság előtt,
szépen, sorban, vadolva valának pedig azzal,
hogy a hatóságilag általuk leítettett marhák s
egyéb jószágok husát gyomrukba temették, ho-
lolt ezeknek a szokásos becarbolozás után il-
lőbb temetőjük lett volna a föld gyomrában.
Különösen a lépfenés marhákka bántak így
ő kegyelmők, husokat felfalatozván s bőrüket
eladván. — Természetesen tagadnak mindent s
mellőket vergetve állítják, hogy ők is embe-
rek, nem pedig pápuák vagy ragadozó mada-
rak. Dögletes husneműt ők nem esznek —
már kikérik maguknak — hazudik, a ki azt
mondja. Pedig az a biztos az ő lakomájukról
való híreket nem az újaból szopta. Az hatá-
rozottan igaz dolog, hogy létezik közöttük egy
eseb ember. — mondjuk, hogy ember — a
kinek kevéz csemegejéül szolgál a döglött
kutyák és macskák — szerinte szerfelett
ízletes — pecsenyéje. Jó étvágyat hozza! —
Czélszerű volna azt is nyomozás tárgyává
tenni ez alkalommal, vajjon a peczér uraknak
multkori piac-utcai botránnyat nem ez a dög-
leletes bus okozta; hogy — nem ez megy-e át
a verőkben, hogy olyan skandalumokat csinál-
nak?

* Beteljesült jóvondolás. A debreczeni néphit
azt tartja, hogy midőn a papok Debreczenben gyűlést
tartanak, akkor rendszeren esőnek kell lenni. A néphit
most sem csalódott. Tegnap reggel kezdődött meg az
egyházkerületi közgyűlés s délutánra már hatalmas
viharfelhők toltak föl az ég s sűrű cseppeken hul-
lott a pompás zápor, mit a szomju föld mohón szivott
magába. A napok óta uralkodó rettenős hőséget ha
nem is szüntette meg teljesen, de mégis enyhítette az
eső, mely jobb időben már nem is jöhetett. Felüdült
tőle a táj s megtisztult a levegő.

* Egy okleveles könyvelő kinek
igen szép írása is van, esteli foglalkozást keres
helybeli közegknél szerény feltételek mellett.
Tudakozódhatni szerkesztőségünkben.

* Cognac. A mostani járányos időben
talán nem lesz érdektelen reprodukálni a
magyar közösi és körörvosok országos egyesü-
letének, továbbá a balneologiai egylet hi-
vatalos közlönyének a »Közegészségügyi Kalauz-
us«-kitűntő cognac« czim alatt f. é. márczius
20-iki számában közölt híret, annál kevésbbé,
mert épen a cognac az, melyet a kolera el-
len nagyon ajánlanak. — A nevezett szaklap
ezeket írja: »Ujabb időben egy rendkívül fi-
nom és jó cognac jelent meg a közfogyasztás
piacán. A gróf Esterházy Géza fele cognac
ugyanis egy a tiszta előállítás, valamint szesz-
tartalom tekintetében oly kiváló szeszproduktum,
hogy annak akár egészségesek, akár a ja-
valat szerint betegek számára való használatát
a legjobban ajánljuk. Az orvosi gyakor-
lat az újabb terapiában lényeges szerepet
juttat a cognacnak s azért azt hisszük, hogy
ezen minden tekintetben elsőrangú cognacnak
megismertetésével és ajánlásával jó szolgálá-
tot teszünk orvostársainknak.«

Villamos szavazatszámoló.

E készüléknek az a célja, hogy a par-
lamentben egy pillanat alatt megolvassa a sza-
vazatokat, miáltal mindenesetre sok idő takarí-
tható meg. A gép egyes készülékekből áll,
melyek a szavazásra szolgálnak és melyek a
körforgó áramosító és szavazatosztó segítségé-
vel a befogadó készülék megfelelő organumai-
val összeköttesben állanak. Minden szavazó
készülék lényegében 2 gombból áll, a melyeket a
képviselelnek csak meg kell nyomnia, ha sza-
vazni akar.

A szerint, a mint »igente« vagy »nem«-et
akar mondani, a gombok egyikét vagy má-
sikát nyomja meg, ha mindkét gombot nyomja
meg, akkor az annyit jelent, hogy akar sza-
vazni; ha pedig egyiket sem nyomja, akkor
az a képviselő távolléteit jelenti és ily mó-
don a gép még a távolléteket is ellenőrzi.

A szavazatbefogadó készülék szerkezete
két részből áll, egymint: egy számláló és egy
regisztráló szerkezetből. A számláló készülék
mutatja a szavazás eredményét minden szavazó
által könnyen olvasható számokban, egy perc
alatt 500 szavazatot számlál meg. A szavazatok
osztályozását eszközöz készülék a legegyszerűbb
szerkezettel bír. Egy érczengerből, a mely a
szavazók jegyzékével és 4 színező kerékkel van
ellátva a melyek 4 elektromagnes által az »igene«,
»neme«, »tartózkodás« és »távollette« jelölésére
mozgásba hozhatók.

A henger ugyanazon tengelyre van erősítve,
mint a szavazatosztó, miáltal a kettőnek egy-

idejű működése biztosítva van. Az áramnak
szerepe az, hogy a szavazatokat az író kere-
kek által irt jeggyel a szavazó neve mellé oda-
jegyezze. Mielőtt a számláló és regisztráló ké-
szülék működésbe hozatnak, a különféle sza-
vazó gombokból kiinduló áramok egy kis mel-
lekkészüléknek mennek keresztül, a szavazati-
osztó készüléken. Szerepe abból áll, hogy az
összkötöttetések, melyek egyszerű szavazatok
leadására szükségesek, létrehozza és megaka-
dályozza az olyan áramokat, melyek esetleg
több vagy egymásnak ellenmondó szavazatok
feljegyzését okoznák.

Egész selyem, mintázott Foular-
dokat méterenkint 85 krtól egész 4 frt 65
krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) meg-
rendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben
is szállít házhoz szállítva, postabér- és vám-
mentesen Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító)
selyemgyára Zürichben. Mintak póstaforduólval
küldetnek. Svájczka czimzett levelekre 10 kros
belyeg ragasztandó. 6.

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi újság« augusztus 20-
ki száma a következő tartalommal jelent meg:
»Gladstone és Salisbury« (Arcképekkel.) —
Költmények: »Nem az évek...« Szentey
Gyulától; »Követküldés« Igméni Miklóstól. —
»Huszárelét a napoleoni háboruk idejében.« —
»Magyar tárgyú régi képek a XIV. és XV. szá-
zadból.« Baróti Lajostól. (Képekkel: 1. A költő
dom régi oltárképe Zsigmond király terelő
alakjával. 2. XIV. századi magyar tárgyú fal-
festmény a runkelsteini várban. 3. Zsigmond
magyar királynak Dürer által festett arcképe.)
— »A közevény.« — »A napszúrás járványa
Éjszak-Amerikában.« — »Verbena Camelia Ste-
fanotis.« Elbeszélés, írta Besant Walter. (Kép-
pel. — »Kolumbus első amerikai útjának jubile-
uma.« (Képekkel: 1. »Santa-Maria« Kolum-
bus hajójának utánzata Huella kikötőjében. 2.
Lázadás Kolumbus hajóján. Amato Gennaro
festménye.) — »Az Etna kitörése.« (Képpel és
térképpel.) — »Magyar diák-dal.« »Londoni di-
vatlevél.« (Divatképekkel.) — »Az országos
dalünnep.« — Irodalom és művészet; Közín-
tetések és egyletek; Mi újság? Egyveleg. Sak-
játék. Keptálynok stb. rendes rovatok.

Zola zarándokbottal. Egy Párisból
érkezett távirat szerint Zola csakugyan besze-
gődött a Cahorsba zarándokoló bucsusok közé,
hogy tanulmányokat tegyen új regényéhez. Za-
randok-öltönybe öltözve megy közöttük és ol-
vasó lóg a kezéből. Az uton, ha nem is enekli
a bucsusokkal a Mária-dalokat, de a tömördek
térdeplést neki is kell végeznie, a szabad eg
alatt kell hálnia s velők kell étkeznie. Igazán
megszolgál azért a kis témaért.

TÖRVÉNYSZÉK

A budapesti kir. tábla elnökévé
Czorda Bódog igazságügyminiszteriumi állam-
titkár és helyébe államtitkárá ugyancsak az
igazságügyminiszteriumban Erdélyi Sándor, a
győri királyi tábla elnöke neveztetett ki. E
kinevezések, miután ő felsége által helybenha-
gyattak, a hivatalos lap által már legközelebb
közé fognak tétetni.

Közgazdaság.

Aratás. A vetések állása es mezőgaz-
dasági állapot aug. 7-től kezdve bezárólag 19 ig
a földmívelésügyi miniszteriumhoz az allandó
gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések
alapján a következő volt: A napok óta tartó
tropikus hőség és szárazság a gazdasági mun-
kálatok eszközésére is nagyon kedvezőtlen. A
cseplési munkálatok országsszerte folyamatban
vannak. A felvidéki részekben azonban csak
most aratnak s általános panaszok hallhatók az
iránt, hogy a gabona a későbbben arató felvidéki
vámegyekben is szenvedett a hőségtől. A ta-
vaszi veteményekre, különösen a kaszás növé-
nyekre az eső nagyon kivanatos volna, néhol a
kukoricza, burgonya, répa és dohány is csak
tengődik már. A kukoricza sok helyütt meddő,
csövesedni nem képes és szárad. Általában vé-
ve a kukoricza-terméskilátások korántsem ki-
elegendők. Ugyanez mondható a burgonyáról is.
A korai burgonyát szedik, a termes különböző;
a burgonya rothadásáról és a burgonyapenesz-
ről is több helyütt panaszolndnak. A helyvele-
sek és kerti vetemények többnyire gyengék, né-
hol jó terméssel fizettek. A répaféléket a Duna
jobb partján helyivel-közül nagyon elleplek a
férgek s tetemes kárt okoznak bennük; a Tisza
jobbpartján a répát penész támadta meg. A
dohány törése folyamatban van; az eredmény
részben igen jó, részben gyöngye és gyenge
közepes. — A kender és len meglehetősen ter-
mést adott. — A takarmányművek fejlődését
csekély kivétellel mindenütt kifogásolják, sarju
keves termett. A legelők többnyire kopárak.
Szőlő és gyümölcs szórványosan jól állanak;
szilva bőven mutatkozik.

Budapesti gabonatözsde.

Augusztus
23-án. Buza máj—jun. — pénz —. — áru, 6szre
7.48 pénz, 7.50 áru. — Tengeri 1892 júli. —
aug. 4.90 pénz, 4.92 áru. Zab tavaszra —
péncz, —. — áru, 6szre 5.53 pénz, 5.55 áru. —
Káposztarepce aug.—szept. 11 40 pénz, 10 50
áru.

